

**DRUŽINSKI ZDRAVNIK
IN
DOM STAREJŠIH OBČANOV**

Modul: Starostniki
februar 2005

Doc.prim.dr. Marko Kolšek, dr.med.

OBSEG IN OSNOVNI KAZALCI

61 javnih socialnovarstvenih zavodov   15.000 mest

55 domov za starejše, tudi kombiniranih   13.500 mest

6 posebnih zavodov za odrasle   1.600 mest

2 koncesiji za domsko varstvo starejših   125 mest

**domsko varstvo za odrasle pri organizacijah za
usposabljanje – pribl. 300 mest**

SKUPAJ pribl.   15.500 mest
ZAPOSLENIH pribl. 6200 ljudi

Med stanovalci je 69 % žensk, 31 % moških

V domovih za starejše je 62 % starih nad 75 let.

44 % starih 80 in več (pribl. 5.300)

10,5 % starih 90 in več let (pribl. 1.250),

15 % do 64 let (pribl. 1.800)

Povprečno 34 % novih vselitev vsako leto,
od tega 38 % sprejemov neposredno iz bolnišnic,
pribl. 25 % stanovalcev letno v domovih umre,
vseh sprememb pri stanovalcih v 1 letu je pribl. 66 %.

** 2 **

POSREDNI STIKI

- informacija, pogovor ali nasvet bolniku o DSO
- informacija, pogovor ali nasvet svojcem bolnika za DSO
- strokovno mnenje o bolniku za sprejem v DSO
- ?

NEPOSREDNI STIKI

- redno delo zdravnika v DSO
- občasno delo zdravnika v DSO (nadomeščanje kolega)
- hišni obisk v DSO
- ?

POSTOPEK ZA SPREJEM V DSO

- potreba → informacija → odločitev
- vloga, prošnja v DSO **ali**
- pomoč CSD
- pogodba o plačilu

– PRILOGA:

- strokovno mnenje oseb. zdravnika o bolnikovem zdravstvenem stanju

POSTOPEK OB SPREJEMU V DSO

- razgovor s socialno delavko in glavno sestro
- sestrška anamneza
- pogovor in pregled pri zdravniku

- prepričanja, pričakovanja, strahovi, želje
- sprejemanje novega doma - privajanje

- Svojci?

DELITEV DELA

- ZDRAVLJENJE

  - (zdravnik)

- ZDRAVSTVENA NEGA

  - (zdravstveni tehniki, višje in diplomirane medicinske sestre)

- ZDRAVSTVENA REHABILITACIJA

  - (fizioterapevt, delovni terapevt)

- OSKRBA

  - (bolničarke, bolniške strežnice)

- PROSTOVOLJCI

Normativ za delo zdravnika:

5 ur dela zdravnika na enega oskrbovanca na leto

to je:

1 zdravnik s svojim timom za 300 oskrbovancev

Delo je odvisno od:

- strukture oskrbovancev
- organizacije dela
- delitve dela
- usposobljenosti zdravnikovega tima
- usposobljenosti osebja DSO
- pogojev dela (oprema, finance,...)
- sloga dela
- časa

REDNO DELO ZDRAVNIKA V DSO

- delo z bolniki v ambulanti DSO
- delo z bolniki na posameznih oddelkih DSO
- sodelovanje z medicinskim in negovalnim osebjem DSO
- komunikacija s svojci oskrbovancev
- administrativno-dokumentacijsko delo
- različni medicinsko tehnični posegi
- ?

OSKRBOVANCİ DSO

imajo v povprečju:

- težave s področja 4 - 5 organskih sistemov
- uživajo 5 - 6 različnih zdravil
- **INTERAKCIJE**

Oskrbovanci DSO Tisje

- skoraj 2/3 jih ima najmanj eno psihiatrično diagnozo
- dodatno 10-20% oskrbovancev težave in/ali motnje, pri katerih je indicirano eno od psihotropnih zdravil
- psihotropne učinkovine med najpogosteje predpisanimi

poleg antipsihotikov in antidepresivov še:

HIPNOTIKI: 60% oskrbovancev

ANKSIOLITIKI: 10% oskrbovancev

OPIOIDI: 20% oskrbovancev

analgetiki in analgoantirevmatiki: 63% oskrbovancev

ALI JE TO :

- VELIKO ?
- MALO ?
- PREVEČ ?
- PREMALO ?
- RAVNO PRAV ?

KDO OSKRBOVANCEM PREDPISUJE PSIHOTROPNA ZDRAVILA ?

- domski zdravnik splošne/družinske medicine
- domski psihiater (v domu le občasno)
- dežurni zdravnik

ODLOČITEV ZA ZDRAVLJENJE S PSIHOTROPNIMI ZDRAVILI

- vrsta bolezni in stopnja njene izraženosti
  - znanje in izkušnje zdravnika
  - navade predpisovanja
  - kolegi
  - predstavniki farmacevtske industrije
  - predpisi
  - bolnik in njegovi svojci
-
- posebni pogoji življenja v instituciji (“režim”)
  - sooskrbovanci - domska skupnost
  - osebje DSO

ANTIPSIHOTIKI

- potrebo ponavadi zazna osebje, zdravnik, sooskrbovanci, svojci
- pri dementnih in nekaterih drugih duševno spremenjenih bolnikih pogosto dilema :
kolikšna “*kemična*” ali *fizična* ali *nikakršna* imobilizacija
- kje se začne “nasilje” ?

HIPNOTIKI IN ANALGETIKI

- neredko želijo sami
- neredko slabo kritični do možnih stranskih učinkov, tudi morebitnega razvoja odvisnosti
- problem pri dementnih bolnikih (kako in kdo ovrednoti količino potrebe po spanju, bolečino,...)
- sodelovanje z medicinskim in negovalnim osebjem DSO !

Posebni pogoji življenja v instituciji (“režim”)

- “brezdomstvo”
- število oskrbovancev v sobi
- prostorske omejitve v skupnih prostorih
- časovni raspored (spanje, počitek, obroki,...)
- ...

Sooskrbovanci - domska skupnost

- odnosi med oskrbovanci
- preobčutljivost, netolerantnost
- spremenjeno vedenje
- bolezni
- ...

Osebje DSO

- znanje in veščine
- “redoljubnost”
- tolerantnost, sprejemanje bolnikov s spremenjenim vedenjem
- prevzemanje tveganja
- vestnost
- čas ?
- ...

Sodelovanje med zdravnikom ter zdravstvenim in negovalnim osebjem

Osebje = strokovno podkovani “nadomestni
svojci”

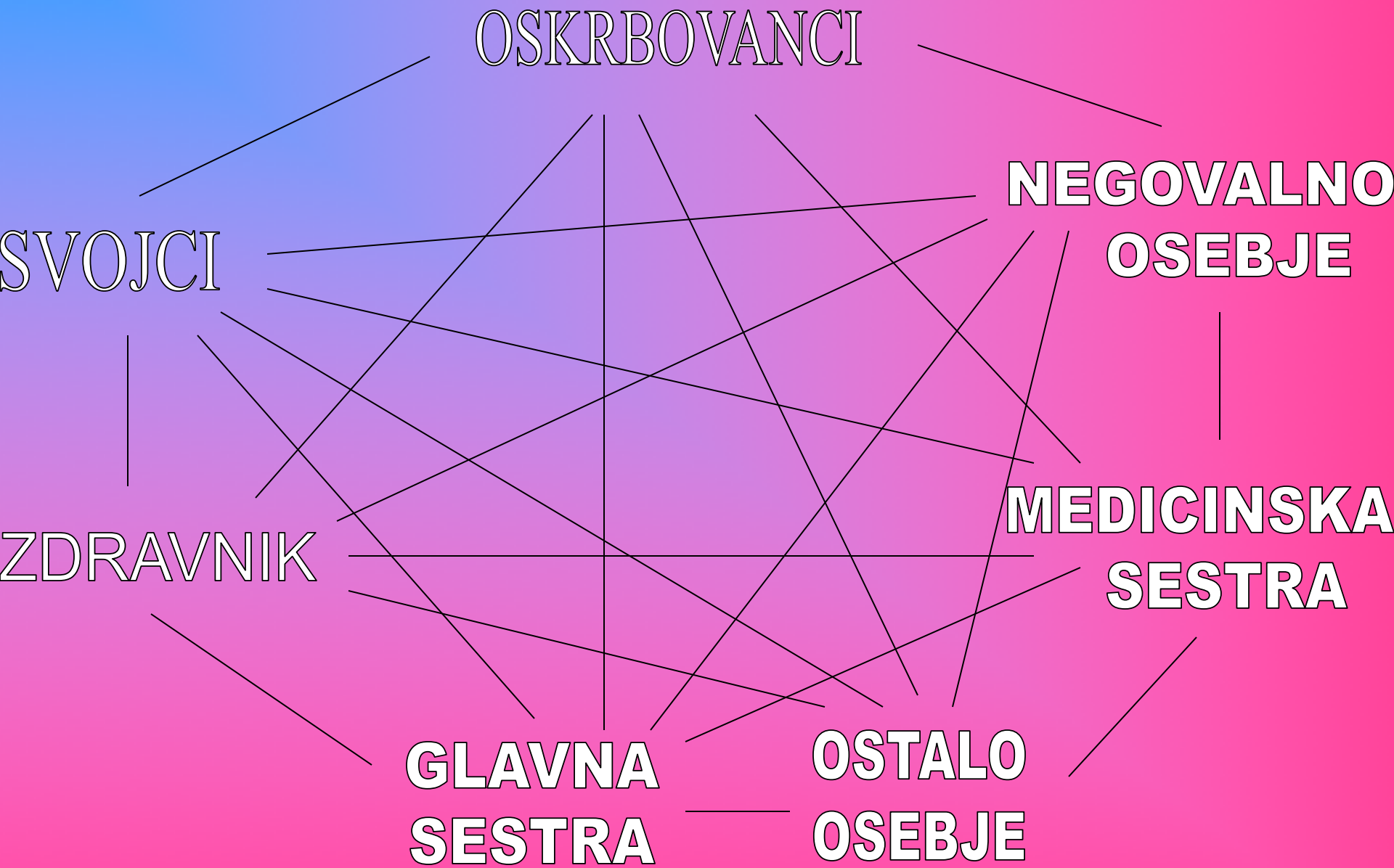
= osnova za ključno etično dilemo:

Katere oskrbovance naj zdravnik pregleda
danes ?

** 5 **

Katere oskrbovance naj zdravnik pregleda ?

1. pridejo sami k zdravniku v ambulanto
2. želijo pogovor z zdravnikom ali njegov pregled, a zaradi zdravstvenega stanja ne morejo v ambulanto
3. sam zdravnik jih je naročil za kontrolni pregled
4. za pregled jih predlaga strokovno medicinsko osebje ***
5. pregled želijo bolnikovi svojci

- usposobljenost
- dokumentacija
- medsebojno sporočanje
- medsebojno zaupanje
- medsebojno spoštovanje

redni multidisciplinarni sestanki

KOMUNIKACIJA S SVOJCI

- SODELOVANJE

PRIČAKOVANJA - MOŽNOSTI

ŽELJE - OMEJITVE

OBČUTKI KRIVDE

POKLICNA SKRIVNOST ?

DELO ZDRAVNIKA V DSO

- delo z bolniki v ambulanti DSO
- delo z bolniki na posameznih oddelkih DSO
- sodelovanje z medicinskim in negovalnim osebjem DSO
- komunikacija s svojci oskrbovancev
- **administrativno-dokumentacijsko delo**
- različni medicinsko tehnični posegi

Administrativno-dokumentacijsko delo

kot v običajni ambulanti

+

sodelovanje pri določanju stopnje nege

Določanje stopnje zdravstvene nege:

Glavna sestra DSO:

- zdravstveno osebje
- zdravnikovo dokumentiranje
zdravstvenega stanja

DOKUMENTACIJA

- izrednega pomena:
- natančno
- skrbno
- razvidno
- KER JE POMEMBEN DEL KOMUNIKACIJE

DELO ZDRAVNIKA V DSO

- delo z bolniki v ambulanti DSO
- delo z bolniki na posameznih oddelkih DSO
- sodelovanje z medicinskim in negovalnim osebjem DSO
- komunikacija s svojci oskrbovancev
- administrativno-dokumentacijsko delo
- različni medicinsko tehnični posegi

Medicinsko-tehnični strokovni posegi

Kateri posegi ?

Komu ?

Kdaj ?

Kdo ?

Napotitev ?

***

ORGANIZACIJA

DELITEV DELA

STROKOVNO DELO

DOKUMENTACIJA

KOMUNIKACIJA